

BÀI TOÁN PHÁT TRIỂN DỊCH VỤ LOGISTICS TỈNH BÀ RỊA - VŨNG TÀU

ThS. Đỗ Thanh Phong

Trưởng Đại học Bà Rịa - Vũng Tàu

Theo Luật Thương mại Việt Nam, logistics là một hoạt động thương mại do các thương nhân tổ chức thực hiện một hoặc nhiều công đoạn bao gồm nhận hàng, vận chuyển, lưu kho bãi, làm thủ tục hải quan và các loại giấy tờ, tư vấn khách hàng, đóng gói, giao hàng hoặc các dịch vụ khác có liên

quan đến hàng hóa để hưởng phí thù lao.

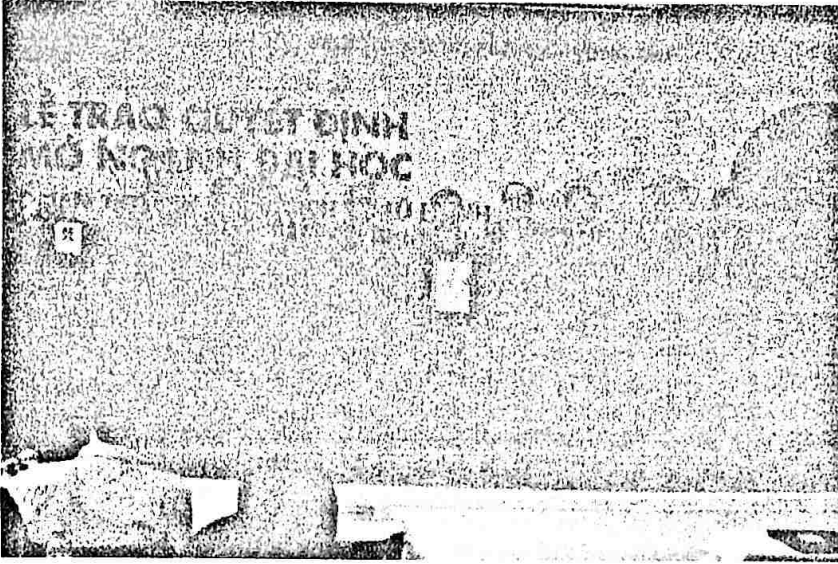
1. Quy mô doanh nghiệp cung cấp dịch vụ logistics BR-VT nhỏ bé

Bà Rịa - Vũng Tàu một trung tâm cảng biển đang xây dựng và phát triển, với mong muốn sẽ trở thành

một đô thị cảng biển hiện đại có tầm cỡ trong khu vực, trong đó dịch vụ logistics là hoạt động trung tâm mà tỉnh đang dồn lực phát triển. Và việc hình thành nên một chuỗi cung ứng dịch vụ logistics để tham gia vào chuỗi cung ứng toàn cầu là mục tiêu cao nhất của tỉnh. Dịch vụ logistics BR-VT có quy mô 5-8 tỷ USD/năm, chiếm 20% GDP của BR-VT. Nguồn lợi hàng tỷ đô này lại đang chảy vào túi các nhà đầu tư nước

* DIỄN ĐÀN TRÍ THỨC

GS.TSKH Hoàng Văn Kiểm – Hiệu trưởng BVU nhận quyết định cho phép mở ngành mới của Bộ GD&ĐT. Ảnh: TL

ngoài. Các doanh nghiệp logistics BR-VT mới chỉ có một phần rất nhỏ trong miếng bánh khổng lồ và đang ngày càng phình to của thị trường dịch vụ logistics. Theo thống kê của Viện nghiên cứu phát triển logistics, trên địa bàn tỉnh có hơn 140 DN hoạt động về lĩnh vực logistic. So với con số 1.200 DN đăng ký chức năng dịch vụ logistics tại TP. Hồ Chí Minh (trong đó có 40 DN quy mô toàn cầu) thì lực lượng DN hoạt động logistics tại BR-VT còn quá nhỏ bé. Các nhà cung cấp dịch vụ logistics chuyên nghiệp tại BR-VT yếu cả về số lượng lẫn chất lượng. Hoạt động của các DN logistics chủ yếu chỉ để hỗ trợ khi có hàng qua cảng hay có khách hàng trên địa bàn.

2. Hạ tầng dịch vụ logistics BR-VT nói chung chưa đồng bộ

Với các yếu tố lợi thế như bờ biển dài, hệ thống vịnh, sông sâu cùng chiến lược đầu tư đúng hướng, hệ thống cảng biển BR-VT đang dần trở thành một cửa ngõ cảng biển quốc gia tại khu vực Đông Nam Bộ. Hạ tầng dịch vụ logistics tỉnh BR-

VT là tập trung hoàn thiện hệ thống hạ tầng đường sá kết nối. Bên cạnh đó, cần có nhiều hơn nữa các chính sách ưu đãi đầu tư cho DN như hỗ trợ tài chính, ưu đãi thuế, ưu đãi nhà đầu tư, để hoạt động logistics phát triển. Dịch vụ logistics tỉnh BR-VT chủ yếu đóng vai trò là nhà cung cấp vệ tinh như cho thuê kho bãi, làm đại lý hải quan, hoặc một vài dịch vụ trong chuỗi giá trị dịch vụ... Tuy đăng ký số lượng đông nhưng số doanh nghiệp thực sự có các hoạt động như trên rất ít. Hoạt động logistics ở BR-VT manh mún, thiếu kinh nghiệm và tính chuyên nghiệp, chỉ cung cấp các dịch vụ cơ bản, cạnh tranh về giá là chủ yếu, ít giá trị gia tăng vì chủ yếu là làm thuê cho các công ty nước ngoài.

3. Cơ hội lớn

Theo dự báo, trong tương lai không xa, dịch vụ giao nhận kho vận (logistics) cảng biển sẽ trở thành một ngành kinh tế quan trọng tại BR-VT. Đặc biệt, trong 10 năm tới, khi kim ngạch xuất nhập khẩu của BR-VT có thể đạt mức 20 tỉ USD/năm thì nhu cầu sử dụng dịch vụ logistics lại càng lớn.

Những năm gần đây, vận tải biển BR-VT đang có những bước phát triển vượt đáng kể. Hiện 90% hàng hóa xuất nhập khẩu được vận chuyển bằng đường biển. Đặc biệt, lĩnh vực vận chuyển container luôn đạt tốc độ tăng trưởng 2 chữ số trong những năm gần đây. Tuy vậy, điều này là thuận lợi cho BR-VT là có các cảng nước sâu để có thể thoả mãn được nhu cầu xuất nhập khẩu ngày càng tăng. Tổng khối lượng hàng qua các cảng biển BR-VT hiện nay vào khoảng 40 triệu tấn/năm, tốc độ tăng trưởng hàng năm trong vòng 10 năm tới theo dự đoán là 20 - 25%. Việc dịch chuyển cơ sở sản xuất của nhiều doanh nghiệp nước ngoài từ nơi khác đến BR-VT đã tạo ra cơ hội rất lớn trong việc xây dựng một mạng lưới giao nhận kho vận hoạt động hiệu quả.

4. Khó khăn không nhỏ

Theo cam kết gia nhập WTO, Việt Nam sẽ cho phép các công ty dịch vụ hàng hải, logistics 100% vốn nước ngoài hoạt động bình đẳng tại Việt Nam. Điều này đặt doanh nghiệp BR-VT trước thách thức cạnh tranh gay gắt trên sân nhà. Áp lực cạnh tranh rất lớn từ việc hội nhập quốc tế, sự lớn mạnh không ngừng của thị trường cũng như những đòi hỏi ngày càng tăng từ phía khách hàng cũng đang đặt ra những thách thức không nhỏ cho các doanh nghiệp logistics. Một điều đáng buồn là các doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ logistics trong tỉnh BR-VT tuy quy mô nhỏ, manh mún nhưng lại chưa biết liên kết lại, mà kinh doanh theo kiểu chụp giạt, cạnh tranh thiếu lành mạnh, thi nhau hạ giá dịch vụ để giành được hợp đồng. Và chủ yếu là hạ giá thành thuê container, điều này chỉ có các doanh nghiệp trong nước bị thiệt, còn doanh nghiệp nước ngoài là những người chủ tàu sẽ đóng vai trò ngư ông đắc lợi.

Bên cạnh đó, một trong những

Chúc Mừng Năm Mới 2018

khó khăn không nhỏ cho ngành logistics BR-VT là nguồn nhân lực đang thiếu một cách trầm trọng. Theo ước tính của Sở Lao động thương binh và xã hội trên bàn tỉnh BR- VT giai đoạn 2017-2020 là 36.361 người. Nguồn nhân lực được đào tạo từ nhiều nguồn khác nhau. Từ trước tới nay, các trường đại học, cao đẳng chuyên ngành ngoại thương, hàng hải, giao thông vận tải cũng chỉ đào tạo chung các kiến thức cơ bản về nghiệp vụ ngoại thương, vận tải. Ngày 20/10/2017, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành quyết định số 4448/QĐ-BGDĐT cho phép Trường Đại học Bà Rịa – Vũng Tàu đào tạo hệ đại học chính quy Ngành Logistics và Quản lý

chuỗi cung ứng. Sách giáo khoa, tài liệu tham khảo về loại hình dịch vụ này cũng chưa nhiều. Ngay cả như các chuyên gia được đào tạo chuyên nghiệp trong lĩnh vực này vẫn còn quá ít so với yêu cầu phát triển.

5. Kết luận

Dịch vụ Logistics sẽ là kinh tế mũi nhọn đủ sức và đủ tầm tạo đột phá thúc đẩy sự phát triển mạnh mẽ cho BR-VT nói riêng và vùng kinh tế trọng điểm phía Nam nói chung trong giai đoạn tới. Tuy nhiên, việc xây dựng một môi trường pháp lý, một cơ chế đặc thù, một mô hình quản lý khai thác cũng như một cơ sở hạ tầng tương xứng là điều kiện cần và đủ để phát triển ngành

logistics tại BR-VT. Điều này, cần được Nhà nước, các cơ quan bộ ngành Trung ương ra tay một cách khẩn trương và quyết liệt; bên cạnh là sự quyết tâm cao độ của lãnh đạo và các ban ngành của tỉnh thì mới nhanh chóng biến mong muốn trở thành hiện thực: **“BR-VT trở thành đô thị cảng trung tâm của cả nước”**.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. UBND tỉnh BR-VT (2017), Báo cáo tình hình thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, năm 2017.
2. Sở Công thương tỉnh BR-VT (2017), Báo cáo thực hiện kế hoạch Công nghiệp, thương mại năm 2017.
3. Sở Giao thông Vận tải tỉnh BR-VT (2017), Báo cáo thực hiện kế hoạch GTVT năm 2017.
4. Cục Thống kê tỉnh Bà Rịa- Vũng Tàu (2017), Niên giám thống kê năm 2016.